

Sygn. akt III AUa 1089/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga (spr.) SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Protokolant: Agnieszka Zdanowicz-Martyna	

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r. w Lublinie

sprawy S. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 13 października 2014 r. sygn. akt VI U 1785/13

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że początkową datę prawa do emerytury ustala na dzień 9 września 2014 roku;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. odmówił S. Ł. przyznania prawa do emerytury, powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz Rozporządzenia (WE) 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30 kwietnia 2004 r. ze zm., Polskie Wydanie Specjalne 2004, rozdz. 5, t. 5 ze zm.).

W decyzji ZUS wskazał, że zgodnie z art. 184 mężczyźnie urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po ukończeniu wieku przewidzianego w art. 39, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. spełnił następujące warunki: 1. osiągnął

co najmniej pięcioletni okres pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, 2. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy 25 lat, 3. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Ubezpieczonemu, który osiągnął co najmniej pięcioletni okres pracy górniczej (art. 39), wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 1, 65 lat dla mężczyzn, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej niż o 15 lat. W celu obniżenia wieku, o którym mowa w art. 39, uwzględnia się okresy pracy górniczej, wymienione w przepisach, przebyte także po dniu 31 grudnia 1998 r.

ZUS podał, że wnioskodawca nie osiągnął co najmniej pięcioletniego okresu pracy górniczej, do 1 stycznia 1999 r nie osiągnął dwudziestopięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie osiągnął wieku emerytalnego 65 lat. Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca posiada na dzień 1 stycznia 1999 r staż sumaryczny 27 lat 4 miesiące 4 dni. Dalej organ wskazał, że zgodnie z art. 50c ust. 1 pkt 1) ustawy emerytalnej, a pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią w kopalniach węgla rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennych i potasowej, fosforytów oraz barytu. Przepis art. 50c ust. 1 pkt 10 ustawy emerytalnej enumeratywnie wymienia rodzaje kopalń, w których praca wykonywana pod ziemią jest pracą górniczą. Wyżej powołany przepis nie zalicza do pracy górniczej pracy pod ziemią w kopalniach kamienia budowlanego. Wobec powyższego do pracy górniczej nie zaliczono okresu zatrudnienia od 16 lipca 1986 r do 25 lutego 1995 r w (...) Kopalni (...). Z okresu zatrudnienia w (...) od 19 maja 1976 r do 14 lipca 1986 r zaliczono tylko okres od 2 czerwca 1982 r do 14 lipca 1986 r, zgodnie z informacją zawartą w kartach wynagrodzeń, że do pracy wnioskodawca powrócił 2 czerwca 1982 r. Ponadto okres ten pokrywa się z zatrudnieniem w (...). Z uwagi na brak konkretnej informacji o urlopie bezpłatnym oraz kart wynagrodzeń potwierdzających wykonywanie pracy i osiąganie przychodu, do stażu nie zaliczono okresu od 19 maja 1976 r do 26 maja 1977 r. Nie zaliczono jako pracy górniczej okresu zatrudnienia od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r w (...), z uwagi na brak informacji, na rzecz jakiej kopalni wykonywał wnioskodawca pracę operatora na dole kopalni. Z nadesłanego dokumentu z 2(...) z 19 października 1979 r nie wynika, w jakiej kopalni pracował pod ziemią. ZUS dodał, że od 1 stycznia 2013 r nastąpiły zmiany i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2012 r o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie od 1 stycznia 1951 r do 31 marca 1951 r wynosi co najmniej 66 lat i 1 miesiąc.

Decyzją z dnia 27 września 2013 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie odmówił S. Ł. prawa do emerytury, powołując się na te same przepisy prawa, co w poprzedniej decyzji i przedstawiając analogiczne uzasadnienie. ZUS wskazał ponadto, że zgodnie z art. 24 ust. 1b ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym w okresie od 1 stycznia 1951 r do 31 marca 1951 r emerytura przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 66 lat i 1 miesiąc. ZUS odmówił emerytury, ponieważ wnioskodawca nie osiągnął co najmniej pięcioletniego okresu pracy górniczej, nie osiągnął wieku emerytalnego 66 lat i 1 miesiąc, natomiast do 1 stycznia 1999 r udowodnił staż sumaryczny 27 lat 6 miesięcy 22 dni. Nie rozpatrywał okresu pracy we Włoszech, ponieważ przypada po dniu 31 grudnia 1998 r i nie ma wpływu na prawo do emerytury.

Wnioskodawca złożył odwołania od obydwu decyzji, podnosząc w każdym odwołaniu, że wbrew twierdzeniom Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, osiągnął okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat. Spełnił także warunek posiadania co najmniej pięciu lat pracy górniczej. Na podstawie złożonych dokumentów powinny mu zostać naliczone jako praca górnicza następujące okresy:

- od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r w (...) i w (...). Jak wynika ze świadectwa pracy pracował wówczas jako górnik kompleksowy – operator sprzętu ciężkiego. Praca wykonywana była w kopalni soli potasowej w miejscowości Z. w byłych Niemczech wschodnich dla polskiego przedsiębiorstwa; kopalnia ta w tamtym czasie była najgłębszą kopalnią w Europie, a w chwili obecnej jest jedną z największych kopalni na świecie. Wykonywał pracę bezpośrednio przy wydobywaniu pod ziemią, głównie jako operator ładowarek na ścianie, jak również przy załadunku urobku na transportery. Według świadectwa pracy praca górnicza powinna być naliczona w wymiarze 5 lat (od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r). Te 5 lat pracy górniczej daje ubezpieczonemu obniżenie wieku emerytalnego o 2,5 roku;

- od 16 lipca 1986 r do 25 lutego 1995 r w (...) Zakładach (...); w tym okresie pracował jako górnik przy bezpośrednim wydobywaniu piaskowca budowlanego, jego ręcznej i mechanicznej obróbce. Praca w kamieniołomach jest ekwiwalentna

do pracy np. w kopalni węgla kamiennego. Proces wydobywania jest podobny i np. używa się tych samych materiałów wybuchowych. Dodatkowo w okresie pracy traktowany był jako górnik ze wszystkimi prawami i obowiązkami z tym związanymi. W związku z pracą w (...) Zakładach (...) powinien mieć zaliczone 9 lat i 7 miesięcy pracy górniczej, co daje zgodnie z ustawą co najmniej 4,5 roku obniżenia wieku emerytalnego za pracę w szczególnych warunkach.

Skarżący podniósł, że całkowity jego czas pracy górniczej daje mu obniżenie wieku emerytalnego o co najmniej 7 lat (2,5 + 4,5). Ma skończone 62 lata. Według nowych zapisów ustawy ubezpieczony osiągnie wiek emerytalny po skończeniu 66 lat i 1 miesiąca. Po odjęciu tych 7 lat winien uzyskać emeryturę do skończeniu 59 lat i 1 miesiąca.

Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu emerytury według nowych wyliczeń, przy uwzględnieniu okresów pracy górniczej.

W odpowiedziach na każde z odwołań Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie. Podniósł, że podstawę prawną decyzji stanowią przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r, poz. 1440 ze zm.). Zgodnie z art. 184 w zw. z art. 39 ustawy ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego w art. 39, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: - co najmniej 5 – letni okres pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, - okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (25 lat dla mężczyzn).

Zgodnie z art. 39 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r, spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5 wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki,
- wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3 obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat. W celu obniżenia tego wieku uwzględnia się także okresy pracy górniczej przebyte po dniu 31 grudnia 1998 r. Zgodnie z art. 24 ust. 1 b ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym w okresie od 1 stycznia 1951 r do 31 marca 1951 r emerytura przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 66 lat i 1 miesiąc. S. Ł. na wymagany okres 5 lat nie udowodnił jakiegokolwiek okresu pracy górniczej, nie osiągnął wieku emerytalnego tj. 66 lat i 1 miesiąc. Organ przyjął za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 r łączny okres ubezpieczenia 27 lat 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych. Przepis art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej enumeratywnie wylicza rodzaje kopalń, w których praca wykonywana pod ziemią jest pracą górniczą. Przepis ten nie zalicza do pracy górniczej pracy pod ziemią w kopalniach kamienia budowlanego. Dlatego do pracy górniczej nie zaliczono okresu zatrudnienia od 16 lipca 1986 r do 25 lutego 1995 r w (...) Kopalni (...). Nie zaliczono także jako pracy górniczej okresu zatrudnienia od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r w (...) z uwagi na brak informacji na rzecz jakiej kopalni wnioskodawca wykonywał prace operatora na dole kopalni. Nie rozpatrywano okresu pracy we Włoszech, ponieważ przypada on po 31 grudnia 1998 r i pozostaje bez wpływu na prawo do świadczenia. Wnioskodawca jako osoba urodzona w dniu (...) nie spełnia przesłanki wynikającej z art. 24 ust. 1 b ustawy emerytalnej, tj. 66 lat i 1 miesiąca. Dlatego wydana została decyzja odmowna.

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2014 r Sąd Okręgowy w Radomiu połączył sprawy z odwołania od decyzji z dnia 22 sierpnia 2013 r i z dnia 27 września 2013 do łącznego rozpoznania i wyrokowania.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 13 października 2014 r: 1. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy S. Ł. prawo do emerytury górniczej poczynając od dnia 9 sierpnia 2014 r, 2. oddalił odwołanie w części dotyczącej prawa do emerytury przed dniem 9 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy wydał powyższe rozstrzygnięcie na podstawie następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

S. Ł., urodzony (...), 25 lutego 2013 r złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 22 sierpnia 2013 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury wskazując, że nie osiągnął co najmniej pięcioletniego okresu pracy górniczej, dwudziestopięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego, nie osiągnął wieku emerytalnego 65 lat. Decyzją z dnia 27 września 2013 r ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, zmieniając uzasadnienie decyzji i wskazując że wnioskodawca nie osiągnął pięcioletniego okresu pracy górniczej i wieku emerytalnego 66 lat i 1 miesiąc.

S. Ł. od 21 września 1971 r do 8 kwietnia 1972 r zatrudniony był w Kopalni (...) w G. w charakterze ładowacza (dowód: zeznania S. Ł. – k. nagranie na płycie CD – k. 36; wniosek o przyjęcie do pracy w kopalni węgla kamiennego w G. z 9 września 1971 r; karta zatrudnienia, obiegowa z kopalni węgla kamiennego w G. – akta osobowe S. Ł. w kopalni węgla kamiennego w G. – k. 42; zeznania S. Ł. – nagranie na płycie CD – k. 36, 51). Wykonywał czynności przygotowawcze, tj. m. in. drażnienie chodników, załadowywał węgiel na wagoniki (dowód: zeznania S. Ł. – nagranie na płycie CD – k. 36, 51).

S. Ł. od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r zatrudniony był w (...) C. w C. jako operator kopalni na dole kopalni (dowód: świadectwo pracy wystawione w dniu 23 kwietnia 1982 r przez (...)w C.; zaświadczenie dotyczące zatrudnienia w (...) C. w C. – akta osobowe S. Ł. z okresu zatrudnienia w (...) C. w C. – k. 16; opinia wystawiona przez Przedsiębiorstwo (...) w R. z 7 lutego 1984 r – akta osobowe S. Ł. z okresu zatrudnienia w (...) Kopalniach (...) w S. – k. 14). W tym okresie S. Ł. pracował na kontrakcie w NRD jako górnik kompleksowy, operator słupa, czyli ładowarki. Była to praca w kopalni soli potasowej (dowód: zeznania S. Ł. – nagranie na płycie CD – k. 35, 51).

W okresie od 16 lipca 1986 r do 25 lutego 1995 r S. Ł. zatrudniony był w (...) Kopalniach (...) w S. na stanowisku kamieniarza obróbki ręcznej i mechanicznej, ładowacza kamienia (dowód: świadectwo pracy wystawione 27 lutego 1995 r przez (...) Kopalnie (...) w S. – akta osobowe S. Ł. z okresu zatrudnienia w (...) Kopalniach (...) w S. – k. 14). Jego praca w tym okresie była pracą przy obróbce kamienia budowlanego, czyli piaskowca w zakładzie. Przychodzący z kopalni kamień przecinał pilą mechaniczną, cyrkulatorem, następnie polerował go. Sporadycznie, jeśli nie było pracy, w zakładzie pracował w kamieniołomach. Wówczas zajmował się wierceniem świdrami otworów w kamieniu, czynnościami przygotowawczymi do odwiertów, ręcznym ładowaniem kamienia na samochód. Wiercenie zajmowało około 6 godzin dziennie, a ładowanie 2 godziny. W tymże okresie zatrudnienia pracował także na kontrakcie na Węgrzech i w Niemczech. W Niemczech jako osadacz kamienia, a w na Węgrzech w szpitalu przy montażu na rusztowaniach (dowód: zeznania S. Ł. – nagranie na płycie CD – k. 36, 51; zeznania W. K. – nagranie na płycie CD – k. 51; zeznania J. N. – nagranie na płycie CD – k. 51).

Sąd uznał jako wiarygodne zeznania S. Ł. (nagranie na płycie CD – k. 36, 51) co do jego pracy w Kopalni (...) w G. i w (...) C. w C. i charakteru zatrudnienia. Zeznania te znajdują potwierdzenie w przedstawionej dokumentacji, aktach osobowych wnioskodawcy. Na wiarę zasługują też zeznania wnioskodawcy co do zatrudnienia w (...) Kopalniach (...) w S., zajmowanego stanowiska. Zeznania te potwierdzone zostały przez zeznania W. K. (nagranie na płycie CD – k. 51) i J. N. (nagranie na płycie CD – k. 51).

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r, poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (ust. 1). Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Stosownie zaś do treści art. 39 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r, spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki,

a wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat (ust. 1).

Okres składkowy i nieskładkowy dla mężczyzn wynosi co najmniej 25 lat dla mężczyzn (art. 27 ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy). Dla mężczyzn urodzonych w okresie od 1 stycznia 1951 r do 31 marca 1951 r wiek emerytalny wynosi 66 lat i 1 miesiąc (art. 24 ust. 1b pkt 9 wyżej wymienionej ustawy).

Za pracę górniczą zgodnie z treścią art. 50 c ust. 1 wyżej wymienionej ustawy uważa się zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;
- 2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;
- 4) na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa;
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;
- 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;
- 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;
- 9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Z powyższego wynika, że do nabycia emerytury zgodnie z art. 184 w zw. z art. 39 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych konieczne jest, aby mężczyzna nie spełniający warunków do górniczej emerytury, urodzony po 1948 r. spełnił łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny, który podlega obniżeniu w stosunku do powszechnego wieku emerytalnego określonego w art. 24 w wymiarze 6 miesięcy za każdy rok pracy górniczej, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 5 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze, nie przystąpił do OFE.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że S. Ł. udokumentował co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie jest także członkiem otwartego funduszu emerytalnego, nie osiągnął wieku emerytalnego 66 lat i 1 miesiąc uprawniającego go do nabycia prawa do emerytury. Kwestią sporną pozostawało czy udokumentował co najmniej 5 lat pracy górniczej, uprawniających do obniżenia wieku emerytalnego o 6 miesięcy za każdy rok pracy.

Sąd uwzględnił S. Ł. jako okres pracy górniczej okres od 21 września 1971 r. do 8 kwietnia 1972 r. (6 miesięcy, 18 dni) w Kopalni (...) K. w G. w charakterze ładowacza. S. Ł. zeznał, że wówczas pracował w Kopalni (...) w G. na stanowisku ładowacza. Wykonywał czynności przygotowawcze, tj. m.in. drażnienie chodników, załadowywał węgiel na wagoniki. Zeznania te znajdują potwierdzenie w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia tamże, a w szczególności w obiegowej karcie zatrudnienia z kopalni węgla kamiennego w G., gdzie wskazany jest okres od 21 września 1971 r. do 8 kwietnia 1972 r. i stanowisko ładowacza. Praca w kopalni węgla kamiennego wymieniona jest w art. 50c ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Uwzględniony został także wnioskodawcy jako praca górnicza okres od 27 maja 1977 r. do 20 marca 1982 r. (4 lata 9 miesięcy i 25 dni) z tytułu zatrudnienia w (...) C. w C.. Z zeznań wnioskodawcy wynika, iż w tym okresie pracował na kontrakcie w NRD jako górnik kompleksowy, operator szupa, czyli ładowarki. Była to praca w kopalni soli potasowej. Okres zatrudnienia i charakter pracy potwierdza: świadectwo pracy, gdzie wnioskodawca miał wpisane stanowisko operatora kopalni na dole kopalni oraz opinia z Przedsiębiorstwa (...) w R., z której wynika, że w spornym okresie wnioskodawca pracował w ramach udzielonego urlopu bezpłatnego w (...) w C. na terenie NRD jako operator na dole kopalni.

Praca w kopalni węgla, soli potasowej wymieniona jest w art. 50c ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd nie uwzględnił natomiast S. Ł. jako pracy górniczej okresu zatrudnienia od 16 lipca 1986 r. do 25 lutego 1995 r. w (...) Kopalniach (...) w S. na stanowisku kamieniarza obróbki ręcznej i mechanicznej, ładowacza kamienia. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że praca wnioskodawcy w tymże okresie była pracą przy obróbce kamienia budowlanego, czyli piaskowca w zakładzie. Sporadycznie, jeśli nie było pracy w zakładzie, pracował w kamieniołomach. Wówczas zajmował się wierceniem świdrami otworów w kamieniu, czynnościami przygotowawczymi do odwiertów, ręcznym ładowaniem kamienia na samochód. Wiercenie zajmowało około 6 godzin dziennie, a ładowanie 2 godziny. Przede wszystkim wskazać należy, że praca w kopalni kamienia budowlanego nie jest wymieniona w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach. Ponadto wnioskodawca większość prac przy obróbce kamienia nie wykonywał w kopalni, tylko w zakładzie, do którego transportowano surowiec. W kamieniołomach spędzał czas bardzo rzadko, kiedy nie miał pracy w zakładzie.

Łączny czas pracy S. Ł., uznany jako praca górnicza, wynosi 5 lat 4 miesiące i 15 dni (od 21 września 1971 r. do 8 kwietnia 1972 r., od 27 maja 1977 r. do 20 marca 1982 r.). Jego wiek emerytalny wynosi 66 lat i 1 miesiąc. Z uwagi na przepracowanie ponad pięciu lat w górnictwie, wiek emerytalny S. Ł. podlega obniżeniu o 6 miesięcy za każdy rok, czyli o 2,5 roku. Zatem uzyskał on prawo do emerytury od 9 sierpnia 2014 r.

W myśl art. 129 ust. 1 w/w ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wniosek w sprawie niniejszej wpłynął do organu rentowego w dniu 25 lutego 2013 r., a wiek 63 lat i 6 miesięcy S. Ł. osiągnął w dniu 9 sierpnia 2014 r. Tym samym prawo do emerytury przysługiwało od dnia 9 sierpnia 2014 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Odwołanie zaś w części dotyczącej prawa do emerytury przed 9 sierpnia 2014 r, a w szczególności uwzględnienia innych okresów pracy, jako pracy górniczej, nie zasługiwało na uwzględnienie, o czym Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

- naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art. 477¹⁴ i art. 477¹⁰ kpc poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i rozpoznanie sprawy także w zakresie wykraczającym poza ramy zaskarżonej decyzji i w zakresie nie objętym treścią wniesionego odwołania.

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 kpc, polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności 184 w związku z art. 39 ustawy z 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r, poz. 1440) poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i ustalenie prawa do emerytury pomimo nieudokumentowania wymaganego stażu pracy górniczej.

Wskazując na te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 27 września 2013 r, zmieniającej decyzję z dnia 2 sierpnia 2013 r, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że decyzją z dnia 27 września 2013 r. zmieniającą decyzję z dnia 22 sierpnia 2013 r odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym. Powodem odmowy był brak co najmniej pięcioletniego okresu pracy górniczej i nieosiągnięcie odpowiedniego dla wnioskodawcy wieku emerytalnego na dzień wydawania zaskarżonej decyzji.

Skarżący podniósł, że jak wynika z ustaleń faktycznych niniejsza sprawa jest rozpatrywana pod kątem uprawnień emerytalnych w trybie art 184 w związku z art. 39 ustawy emerytalnej, tj. w odniesieniu do wnioskodawcy urodzonego (...), składającego wniosek. 25 lutego 2013 r, który nie przystąpił do OFE. Oddział ZUS uznał na dzień 1 stycznia 1999 r dwudziestopięcioletni okres składkowy i nieskładkowy, w tym żadnego okresu pracy górniczej, o jakiej mowa w art. 50c ustawy. W zaskarżonej decyzji zostało wskazane, iż do szczególnych uprawnień nie był uwzględniony jako praca górnicza okres zatrudnienia w (...) od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r oraz okres w. (...) Kopalni (...) od 16 lipca 1986 r do 25 lutego 1995 r z uwagi na nieudowodnienie, iż praca ta wykonywana była w charakterze odpowiadającym pracy górniczej o jakiej stanowi przepis art. 50c ustawy.

Apelujący nie zgodził się z wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu.

Skarżący zacytował art. 477¹⁰ § 1 kpc, zgodnie z którym odwołanie powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, określenie i zwięzłe uzasadnienie zarzutów i wniosków oraz podpis ubezpieczonego albo jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Stosownie do § 2, jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu. Stosownie do art. 477¹⁴ § 1 kpc sąd oddala odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia. Przepis § 2 mówi, że w razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.

Stosownie do art. 233 § 1 Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres

zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 39 przywoływanej ustawy ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r, spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo

2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

- wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

W myśl przepisu art. 50c ust. 1 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;

2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;

3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano - montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;

4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki, węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa;

5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;

6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;

7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach i szymbów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2.

Apelujący podniósł, iż po nowelizacji przepisów zgodnie z art. 24 ust. 1 b ustawy, przepisany dla mężczyzn urodzonych między 1 stycznia 1951 r a 31 marca 1951 r wiek emerytalny wynosi 66 lat i 1 miesiąc. Oznacza to, iż wnioskodawca po udowodnieniu brakującego warunku dotyczącego pięcioletniego stażu pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (art. 39 pkt 1), nabyłby prawo do emerytury w dacie 9 września 2014 r, a nie jak wskazał w sentencji wyroku Sąd pierwszej instancji 9 sierpnia 2014r.

W przedmiocie brakującego do uprawnień okresu pracy górniczej apelujący wskazał, iż w odniesieniu do dwóch spornych okresów w latach 1977-1988 i 1986-1995, a nieuznanych przez ZUS, Sąd uwzględnił do stażu pracy górniczej wyłącznie okres od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r, po przeprowadzeniu dowodów z akt osobowych, zeznań. Uznanie jednakże tego okresu nie daje wnioskodawcy prawa do emerytury, gdyż wymiar jego nie stanowi pełnych pięciu lat.

Apelujący podkreślił, że Sąd na podstawie zeznań wnioskodawcy i przedłożonych w trakcie procesu szczytkowych dokumentów uznał też jako pracę górniczą okres zatrudnienia w (...) w G. w okresie od 21 września 1971 r do 8 kwietnia 1972 r. W ocenie apelującego, Sąd w tym przypadku wyszedł poza zakres treści zaskarżanych decyzji i w sposób całkowicie dowolny uznał okres, którego organ rentowy w ogóle nie rozpatrywał tak przy ustalaniu ogólnego stażu jak i przy ustalaniu pięcioletniego okresu pracy górniczej. Tenże okres nie był wskazywany ani w kwestionariuszu przebiegu zatrudnienia, nie został potwierdzony żadnym dokumentem i nie wynikał też z zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej, nie został zatem rozpatrzony w postępowaniu rentowym i opisany w decyzjach ZUS.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie, zaś Sąd bada zasadność i legalność decyzji na datę jej wydania. Odwołanie zostało w tej sprawie wniesione od decyzji wydanych w dniu 22 sierpnia 2013 r i 27 września 2013 r, na mocy których ZUS nie zaspokoił roszczenia wnioskodawcy o przyznanie prawa do emerytury, gdyż nie uznał on pracy górniczej w okresach zatrudnienia w latach 1977-1988 i 1986-1995. Natomiast Sąd Okręgowy dodatkowo rozpoznawał przedmiot sprawy, którego w treści zaskarżonej decyzji nie było, czyli okres pracy w latach 1971-1972.

Powołany na wstępie uzasadnienia niniejszej apelacji jeden z przepisów wskazuje, że jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu. Sąd Najwyższy wielokrotnie podnosił, że sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją organu rentowego, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ kpc, a treść decyzji, od której wniesiono odwołanie, wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu (por. m.in. wyroki z dnia 10 czerwca 2008 r, I UK 376/07, z dnia 9 kwietnia 2008 r, II UK 267/07, z dnia 29 stycznia 2008 r, I UK 173/07).

W podsumowaniu apelujący podniósł, iż skoro w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania jest określony treścią decyzji organu rentowego, od której odwołanie wszczyna postępowanie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych, to przedmiotem oceny sądu nie może być inna kwestia wybiegająca poza ramy zaskarżonej decyzji. Ponadto zwrócić trzeba też uwagę na datę ustalenia uprawnień, której prawidłowe ustalenie pozostaje w sprzeczności z zapisami ustawowymi.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja co do zasady nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca spełnił warunki do nabycia prawa do emerytury we wcześniejszym wieku emerytalnym z tytułu pracy górniczej.

Sąd pierwszej trafnie ocenił uprawnienie do emerytury wnioskodawcy w kontekście art. 184, 39, 50c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r, poz. 1440 ze zm.). Niezasadny jest zarzut naruszenia prawa materialnego.

Wnioskodawca udowodnił do 1 stycznia 1999 r 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W sprawie sporne było, czy udowodnił 5 lat pracy górniczej pod ziemią, o jakiej mówi art. 50c ustawy emerytalnej, od tego bowiem zależy również ustalenie wieku emerytalnego. Słusznie wskazał Sąd Okręgowy, że skarżący wykonywał pracę górniczą pod ziemią przez ponad 5 lat w okresach:

- od 21 września 1971 r do 8 kwietnia 1972 r (6 miesięcy i 18 dni) w czasie zatrudnienia w (...) w G.,
- od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r (4 lata 9 miesięcy i 25 dni) z tytułu zatrudnienia w (...) C. w C..

W pierwszym okresie pracował w charakterze ładowacza, co wynika z dołączonych akt osobowych, wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej i zeznań wnioskowy. W drugim okresie wnioskodawca pracował na kontrakcie w NRD jako górnik kompleksowy, operator słupa, czyli ładowarki. Była to praca w kopalni soli potasowej. Okres zatrudnienia i charakter pracy potwierdza: świadectwo pracy, gdzie wnioskodawca miał wpisane stanowisko operatora kopalni na dole kopalni, opinia z Przedsiębiorstwa (...) w R., z której wynika, że w spornym okresie wnioskodawca pracował w ramach udzielonego urlopu bezpłatnego w (...) w C. na terenie NRD jako operator na dole kopalni oraz zeznania wnioskodawcy.

Sąd przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, w szczególności zażądał akt osobowych z zakładów pracy, w których pracował wnioskodawca, przesłuchał szczegółowo wnioskodawcę na okoliczności wykonywanej pracy. Okoliczność wykonywania pracy górniczej uprawniającej do emerytury we wcześniejszym wieku emerytalnym wynika już z samych dokumentów wskazujących pracodawców, okres wykonywania pracy górniczej oraz rodzaj wykonywanej przez wnioskodawcę pracy. Zarówno w okresie od 27 maja 1977 r do 20 marca 1982 r, jak i od 21 września 1971 r do 8 kwietnia 1972 r wnioskodawca świadczył pracę górniczą wymienioną w art. art. 50c ust. 1, wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Prawidłowo i bez przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. art. 233 § 1 kpc ustalił Sąd, że łączny okres pracy wnioskodawcy, który jest pracą górniczą pod ziemią, wynosi 5 lat 4 miesiące i 15 dni. Niezasadny jest zarzut apelacji dotyczący naruszenia tego przepisu.

Bezpodstawny jest zarzut odnoszący się do naruszenia art. 477¹⁴ kpc i art. 477¹⁰ kpc.

Stosownie do art. 477¹⁰ kpc, odwołanie powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, określenie i zwiąże uzasadnienie zarzutów i wniosków oraz podpis ubezpieczonego albo jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika (§ 1). Jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu (§ 2). Należy wnosić z apelacji, że skarżący, opierając się na treści § 2 cytowanego przepisu, uważa że wnioskodawca w toku postępowania zgłosił nowe żądanie. Jednak stanowisko takie jest bezzasadne. Sąd Okręgowy rozpoznawał odwołanie od dwóch decyzji, z których każda odmawiała prawa do emerytury i w granicach tego roszczenia przeprowadził postępowanie dowodowe.

Apelujący w ramach zarzutów wskazał na naruszenie przepisu art. 477¹⁴ § 1 i 2 kpc. Zgodnie z § 1 tego artykułu sąd oddała odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia. Przepis § 2 mówi, że w razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.

W niniejszej sprawie słusznie Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca ma prawo do emerytury i dlatego zaskarżone decyzje winny ulec zmianie.

Zupełnie nietrafny jest zarzut apelacji dotyczący wyjścia Sądu poza treść zaskarżonej decyzji.

Apelujący podał, że Sąd pierwszej instancji wyszedł poza zakres treści zaskarżanych decyzji i w sposób całkowicie dowolny uznał okres, którego organ rentowy w ogóle nie rozpatrywał, tak przy ustalaniu ogólnego stażu, jak i przy ustalaniu pięcioletniego okresu pracy górniczej. Zdaniem skarżącego, tenże okres nie był wskazywany ani w kwestionariuszu przebiegu zatrudnienia, nie został potwierdzony żadnym dokumentem i nie wynikał też z zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej, nie został zatem rozpatrzony w postępowaniu rentowym i opisany w decyzjach ZUS.

Jeszcze raz podkreślić należy, że przedmiotem zaskarżonych decyzji jest prawo do emerytury, przedmiotem decyzji nie jest konkretny okres ubezpieczenia.

W tej sytuacji Sąd miał prawo, a nawet obowiązek, badać czy wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia, w tym warunek wymaganego specjalnego stażu ubezpieczeniowego. Słusznie Sąd, rozpatrując staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy, analizował również okres jego pracy w Kopalni (...).

Nadto, wbrew stanowisku apelującego, okres zatrudnienia w KWK (...) został potwierdzony dokumentem i wynika z zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej złożonej do akt rentowych (k. 30 akt rentowych). W legitymacji potwierdzone zostało zatrudnienie wnioskodawcy w tej kopalni, bowiem znajduje się tam wpis z pieczęcią Kopalni (...) i datą - 17 lutego 1972 r. W tej sytuacji organ rentowy, rozpoznając wniosek o emeryturę, do której prawo zależało od okresu pracy górniczej, winien był dążyć do wyjaśnienia tej okoliczności, wzywając wnioskodawcę do złożenia dodatkowych dowodów, wyjaśnień, czy żądając akt osobowych.

Natomiast Sąd Okręgowy nieprawidłowo ustalił w zaskarżonym wyroku datę powstania prawa do emerytury, i w tym zakresie rację ma apelujący.

Dla wnioskodawcy, stosownie do art. 24 ust. 1 b ustawy, jako urodzonego między 1 stycznia 1951 r, a 31 marca 1951 r, wiek emerytalny wynosi 66 lat i 1 miesiąc. Oznacza to, iż wnioskodawca po udowodnieniu brakującego warunku dotyczącego pięcioletniego stażu pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (art. 39 pkt 1), nabyłby prawo do emerytury w dacie 9 września 2014 r, a nie jak wskazał w sentencji wyroku Sąd Okręgowy - 9 sierpnia 2014 r. Wiek 66 lat i 1 miesiąc skarżący, urodzony (...), skończyłby (...) Udowodniony okres pięciu lat pracy górniczej powoduje obniżenie wieku emerytalnego o 2,5 roku - o 6 miesięcy za każdy rok pracy górniczej (art. 39 w związku z art. 24 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach). Zatem po odjęciu od daty ukończenia wieku emerytalnego - 9 marca 2017 r okresu 2,5 roku z tytułu wykonywania pracy górniczej, datą powstania prawa do wcześniejszej emerytury jest dzień 9 września 2014 r. I w tym tylko zakresie apelacja mogła zostać uwzględniona.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny w Lublinie na podstawie art. 386 § 1 kpc (punkt I wyroku) i art. 385 kpc (punkt II wyroku) orzekł jak w sentencji wyroku.